

KTH:s riskanalys 2022 - intern styrning och kontroll

Inledning

I rapporten redovisas den KTH-gemensamma riskanalys som har genomförts under 2022. I rapporten beskrivs även den interna styrning och kontroll som statliga myndigheter och universitet ska svara för och som riskanalysen är en del av.

Riskanalysen redovisas med ett sammanfattande resultat för 2020-2022 och i avsnitt för KTH:s tio riskområden, mot bakgrund av intern styrning och andra förutsättningar som har varit kända eller kan förutses för kommande år. Här omnämns även granskningar från internrevisionen under 2022 med relevans för riskområdet.

Under varje riskområde hänvisas till riskhantering i form av uppdrag eller åtgärder i KTH:s verksamhetsplan och i Verksamhetsstödet verksamhetsplan för 2023-2025, vilka kan motverka eller hantera risker.

Rapporten ingår som ett underlag för universitetsstyrelsens bedömning av huruvida den interna styrningen och kontrollen har varit betryggande under 2022. Bedömningen görs i samband med årsredovisningen.

Riskanalysen, som har inkluderat omvärldsanalys och underlag om KTH:s risker och riskområden, har genomförts under året i möten med ledningar för KTH:s skolor, med vicerektorer och prorektor och rektors strategiska råd.

Innehåll

Inledning	1
Intern styrning och kontroll	3
Ansvar och uppgifter inom intern styrning och kontroll	3
Ledningsprocesser	3
Förändringar, verksamhets- och organisationsutveckling	4
Riskanalys enligt FISK – ett nytt koncept 2020-2022	4
Övriga risk- och sårbarhetsanalyser	6
Förebygga korruption och oegentligheter	7
Kompetensförsörjning Intern miljö Efterlevnad	8
Finansiering Forsknings/Utbildnings-infrastruktur Lokalförsörjning	9
Studenter Utbildningsuppdrag	11
Samverkan Impact Innovation.....	12
Säkerhet Krishantering.....	13
Digitalisering.....	14
Jämställdhet Mångfald Lika villkor	15
Hållbarhet.....	16
Internationalisering.....	17
Särskilda uppdrag	18
Beskrivning av gradering – riskvärdering	21
Tabell KTH:s risker 2022 – från högsta till lägsta riskvärde	22
Tabell KTH:s risker 2022 – per riskområde	23

Intern styrning och kontroll

Förordningen (2007:603) om intern styrning och kontroll (FISK) anger att det ska finnas en process för intern styrning och kontroll som ska säkerställa att statliga myndigheter med rimlig säkerhet fullgör sina uppgifter, uppnår verksamhetens mål och uppfyller kraven i 3 § myndighetsförordningen (2007:515). De så kallade myndighetskraven innebär att verksamheten ska bedrivas

- på ett effektivt sätt,
- enligt gällande rätt och de förpliktelser som följer av Sveriges medlemskap i EU,
- så att myndigheten hushållar väl med statens medel,
- och så att verksamheten redovisas på ett tillförlitligt och rättvisande sätt.

Ansvar och uppgifter inom intern styrning och kontroll

Av FISK och av 2 kap. 2 § högskoleförordningen (1993:100) framgår att styrelsen ska säkerställa att det finns en intern styrning och kontroll som fungerar på ett betryggande sätt, och att det finns en god intern miljö som skapar förutsättningar för en väl fungerande process för intern styrning och kontroll.

Den interna styrningen i form av ansvarsfördelning och mandat framgår av arbets- och delegationsordningar. För tillämpning av olika krav som följer av KTH:s roll som myndighet och universitet finns interna regelverk och riktlinjer.

Enligt KTH:s arbetsordning ansvarar rektor inför styrelsen för att det finns en process för intern styrning och kontroll och att den interna styrningen och kontrollen systematiskt och regelbundet följs upp och bedöms. Universitetsdirektören har ansvar för arbetet med intern styrning och kontroll och har tilldelat uppgifter

till ledningskansliet att

- samordna universitetets arbete med intern styrning och kontroll inklusive riskanalys
- samordna rektors åtgärdsplaner med anledning av internrevisionens iakttagelser och rekommendationer

och till ekonomiavdelningen att

- bereda och samordna frågor av ekonomisk karaktär inom ramen för universitetets arbete med intern styrning och kontroll
- stödja och samordna Riksrevisionens granskningar av universitetet samt samordnar åtgärder med anledning av Riksrevisionens revisionsberättelser och revisionsrapporter

Under 2023 kan det finnas anledning för en ny styrelse och rektor att med stöd av universitetsdirektören och ledningskansliet ange riktlinjer för arbetet med intern styrning och kontroll samt riskanalys på motsvarande sätt som förekommer vid flera universitet. Den riktlinje för riskanalys som beslutades för KTH 2008 är inte aktuell och behöver ersättas.

Ledningsprocesser

För KTH:s interna styrning finns en praxis med ledningsprocesser för övergripande planering och uppföljning. Planeringsförutsättningar beslutas vanligen av universitetsstyrelsen i juni och KTH:s verksamhetsplan för kommande år av rektor i slutet av året. 2022 beslutade rektor om en verksamhetsplan och budget för tre år, 2023-2025. Sedan 2022 har även verksamhetsstödet en

verksamhetsplan som utgår från rektors uppdrag och universitetsdirektörens prioriteringar inom verksamhetsstödets uppgifter.

Det finns även etablerade arbetssätt för återkommande uppföljning internt med utgångspunkt i KTH:s utvecklingsplan (2018-2023) samt för redovisning och prognoser till regeringen och vissa myndigheter. I övrigt förekommer löpande olika kontroller, utredningar och avstämningar med verksamhetsansvariga, och med beaktande av interna och externa revisioner.

Förändringar, verksamhets- och organisationsutveckling

Med en ny universitetsstyrelse, rektor, prorektor, delvis nya skolchefer och avdelningschefer inom verksamhetsstödet kommer KTH under 2023 att ha en ny ledning med delvis förändrad ledningsstruktur. Inom KTH pågår även flera utvecklingsarbeten som kommer att inverka på verksamheten kommande år och leda till nya beslut och inriktningar.

Under 2021 och 2022 har KTH beslutat om flera utvecklingsprogram och utvecklingsinsatser som ska pågå under flera år. Det handlar om nya modeller för resursfördelning, långsiktig lokalförsörjning och ett effektivt verksamhetsstöd med en gemensam organisation under universitetsdirektören.

Portföljstyrning av IT-verksamheten har införts och utvecklas med tre delportföljer för administration, utbildning och forskning.

Kvalitetssystemet för utbildning ses över och förändringar införs från 2023. På utbildningsområdet finns ett större utvecklingsprogram för framtidens utbildning som kommer att pågå fram till 2027. För forskningsverksamheten ska skolorna implementera handlingsplaner som tagits fram efter KTH:s forskningsutvärdering 2021 (RAE/Research Assessment Exercise).

I flera fall bedrivs utvecklingsarbetet genom styr-, arbets- och stödgrupper, sekretariat och råd som kompletterar linjeorganisationens ansvar för verksamheten och det löpande arbetet med förbättringar och kvalitet.

Risikanalys enligt FISK – ett nytt koncept 2020-2022

Enligt FISK ska en riskanalys göras i syfte att identifiera omständigheter som utgör en väsentlig risk för att myndigheten inte kan fullgöra sina uppgifter, uppnå verksamhetens mål och uppfylla kraven på effektivitet och rättssäkerhet. Riskanalysen och de åtgärder som vidtas med anledning av analysen ska dokumenteras i den utsträckning som är nödvändig för myndighetens uppföljning och bedömning av om den interna styrningen och kontrollen är betryggande. Riskanalysen ska vara uppdaterad för att säkerställa att den omfattar aktuella omständigheter som utgör en väsentlig risk.

KTH följer en grundmodell för riskanalys med riskidentifiering, riskvärdering och riskhantering, som utgår från Ekonomistyrningsverkets (ESV) föreskrifter, allmänna råd och information.

KTH:s har under åren 2020 – 2022 genomfört ett nytt koncept för riskanalyser som utgår från ett gemensamt underlag med tio riskområden, där man bedömer olika faktorer inom verksamheten och i omvärlden som kan påverka verksamhetens förutsättningar och medföra risker i förhållande till mål och uppdrag. En årlig genomgång och uppdatering av risker och riskområden har genomförts i möten under åren med skolledningar, med vicerektorer och prorektor under tre åren, och - med ett anpassat format - med verksamhetsstödets ledningsgrupp.

Under hösten, i samband med verksamhetsplaneringen, har en riskvärdering med mentometer gjorts av rektors strategiska råd (rektor, prorektor, dekanus och prodekanus, vicerektorer, skolchefer, universitetsdirektör, biträdande universitetsdirektör, kommunikationschef och

studeranderepresentanter). En sammanställning av riskanalysen har delats i den centrala samverkansgruppen. Den årliga riskanalysen har rapporterats i februari till styrelsen.

Riskhanteringen är integrerad med verksamhetsplanering och uppföljning, vilket innebär att väsentliga risker ska kunna motverkas genom de uppdrag och åtgärder som beslutas i KTH:s och verksamhetsstödets verksamhetsplaner. I den senare ingår även de åtgärder som beslutats av universitetsstyrelsen med anledningen av internrevisionens granskningar. Andra s.k. kontrollåtgärder på central nivå för att motverka en specifik risk har inte tillämpats.

Det finns en efterfrågan på en mer systematisk invärlds- och omvärldsbevakning, tillgång till data och jämförelser inom KTH, som kan ge bättre och mer träffsäkra underlag och ingångsvärden för analyser av olika slag. Ett arbete med strategisk verksamhetsanalys har inletts under 2022.

Under 2023 kan finnas anledning att se över hur processen för en övergripande risk- och omvärldsanalys kan fortgå och utvecklas som en del av ledningens strategiska analys av verksamhetens förutsättningar på längre sikt och enligt nya mål och uppdrag.

15 nya risker och 8 risker utfasade på tre år

Den återkommande riskanalysen har bildat en gemensam referensram för vilka frågor som har prioritet och vilka faktorer som i hög grad påverkar verksamhetens förutsättningar. För varje år har det i det gemensamma underlaget tillkommit nya omständigheter att bedöma, samtidigt som mer kända omständigheter kan ha blivit mer påtagliga eller minskat i betydelse. Ett större antal nya risker har därmed identifierats och andra risker har fasats ut.

Endast risken för överbelastning och stress har legat på en högre nivå under alla tre år. Samtliga risker har legat på medel- eller högre nivå, men från 2022 har risken för höga hyreskostnader värderats till den högsta nivån.

Sammantaget har 15 nya risker identifierats och värderats som väsentliga (på medelnivå, högre och högsta nivå) 2020-2022. Det har handlat om t.ex.

- Interna miljön, kultur och förändringsovilja
- Överbelastning, stress och arbetsmiljöarbete
- Efterlevnad: beslut och åtgärder inte genomförs
- Basfinansiering och extern finansiering
- IT-investeringar-kompetens och IT-system/data
- Hyresnivåer, lokalförsörjning och energiförbrukning
- Säkerhetsarbete och säkerhetsrisker
- Geopolitik och underrättelsehot

Effekter av riskhantering

8 risker har utgått, efter att riskvärdet sänkts och hamnat under gränsvärdet (5). För fyra av dessa har aktiva åtgärder genomförts; för en förbättrad kemikaliehantering, hantering av forskningsdata och öppen vetenskap, citeringsgrad samt tillgången till forskningsinfrastruktur.

Att tre risker har gått ned från högre nivå till medelnivå (och stannat kvar där) kan också uppfattas som effekter av åtgärder som motverkat risker; i dessa fall för IT-investeringar, ranking, efterlevnad, genomströmning, rekrytering. I ett par fall har risken istället gått från medelnivå till högre nivå (och stannat där).

Att tidigare risker om forskningsfusk, etikbrott, varumärkes- och förtroendeskadorna har utgått, speglar en uppfattning om att sådana händelser endast sker undantagsvis och har liten inverkan.

Generellt kan man inte dra för stora slutsatser av varierande värden. Större variationer mellan två år har motverkats genom viktning om det inte finns uppenbara skäl eller argument för en större ökning eller minskning av värdet.

Att följa upp och bedöma effekter kan vara svårt och de flesta uppdrag är kvalitativa och saknar mätbara mål eller indikatorer. Både vad gäller riskhantering och för uppföljning av strategier och verksamhetsplaner finns behov av att utveckla metoder och sätt att bedöma effekter över tid.

Nivåer	Värde* intervall	Antal			
		2022 (år 3)	2021 (år 2)	2020 (år 1)	2019 (år 0)
Högsta nivå	12-16	1	0	0	0
Högre nivå	8-11,9	6	7	6	8
Medelnivå	5-7,9	19	18	14	11
Totalt		26	25	20	19

* Värde = Konsekvens X Sannolikhet (viktning). Risk värderad < 5 utgår

För information om risknivåer, gradering och viktning se sida 21.

För tabellöversikter av samtliga risker, riskvärden och riskområden se sida 22-23.

Övriga risk- och sårbarhetsanalyser

Det finns även andra lagar och förordningar som anger krav för verksamhets-, omvärlds- och riskanalys och särskilt för t.ex. arbetsmiljö, kompetensförsörjning, miljöledning, internrevision, säkra betalningar, anslagsprognos, risk för skada och förlust, säkerhetsskydd och krisberedskap.¹

Det återstår för KTH att införa återkommande risk- och sårbarhetsanalyser enligt vissa förordningar och föreskrifter från tillsynsmyndigheter.

Internrevisionen har under 2022 granskat bland annat KTH:s krishantering och efterlevnad av dataskyddsförordningen och då konstaterat att det saknas risk- och sårbarhetsanalyser med hänvisning till MSB:s föreskrifter på området (MSBFS 2016:7, MSBFS 2020:7). Kammarkollegiet har under 2022 efterfrågat information från KTH i enlighet med förordning (1995:1300) om statliga myndigheters riskhantering.

Inom den övergripande riskanalys som görs enligt FISK (se ovan) har verksamheten identifierat flera nya risker inom säkerhet under de senaste åren (*se avsnitt för riskområdet Säkerhet*). KTH har under

¹

arbetsmiljölagen (1977:1160)

anslagsförordning (2011:223)

internrevisionsförordning (2006:1228)

förordning (1995:1300) om statliga myndigheters riskhantering

förordning (2009:907) om miljöledning i statliga myndigheter

förordning (2011:211) om utlåning och garantier

säkerhetsskyddsförordning (2018:658)

förordning (2015:1052) om krisberedskap och bevakningsansvariga myndigheters åtgärder vid höjd beredskap

förordning (2017:170) om statliga myndighetens betalningar och medelsförvaltning

2022 förberett införande av en ny säkerhetsorganisation för fysisk säkerhet, informationssäkerhet, personalsäkerhet och säkerhetsskydd, som ska ledas av en säkerhetschef.

Den övergripande riskanalys som görs inom KTH:s miljöledningssystem för området Hållbarhet är sedan 2020 samordnad med riskanalysen enligt FISK. (se *avsnitt för riskområdet Hållbarhet*).

Förebygga korruption och oegentligheter

Processen enligt FISK ska förebygga att verksamheten utsätts för korruption, otillbörlig påverkan, bedrägeri och andra oegentligheter. Statskontoret har fått i uppdrag från Finansdepartementet att främja arbetet mot korruption i den offentliga förvaltningen och har i sin vägledning för analys av korruptionsrisker från 2022 tagit upp forskning som ett känt riskområde. Exempel på andra kända riskområden är rekrytering, upphandling och inköp, ut- och inbetalningar och informationshantering.

Under 2022 har KTH utsett personer, infört interna kanaler och en handläggningsordning för anmälan om missförhållanden som motsvarar kraven enligt den nya så kallade visselblåsarlagen. Information på intranätet om denna, men även allmänt om korruption och oetiskt handlande har publicerats på intranätet. Andra delar för att förebygga och hantera oegentligheter som framgick av KTH:s utredning Motverka korruption från 2021 kvarstår att genomföra. Inom utredningen togs även fram en generell beskrivning av risker för korruption och oegentligheter.

Kompetensförsörjning Intern miljö Efterlevnad

Risk för / att	K	S	Vikt	2022	2021	2020
den interna miljön och kulturen inte bidrar till gemenskap, lojalitet och ledarskap	3,3	2,7	0	8,9	8	7,1
utökade uppdrag och uppgifter orsakar överbelastning och stress, särskilt vad gäller lärare och doktorander	2,8	2,9	0,5	8,6	9,5	8,9
beslut och åtgärder inte genomförs eller efterlevs	2,6	2,7	0,5	7,5	8,1	
otillräcklig kunskap om arbetsmiljöarbete hos chefer	2,9	2,6	0	7,5	7	
bäst meriterade lärare och forskare inte kan rekryteras eller behållas, särskilt när det gäller kvinnor och inom spetsforskning	2,8	2,4	0	6,7	7,6	8,2
tungrodd hantering av avtal och beslutprocesser	2,6	2,5	0	6,5	6,8	6,3
den mest kompetenta personalen inom verksamhetsstödet inte kan rekryteras eller behållas	2,6	2,1	0	5,5	5,9	5,3

Kommentar till risk/er

Samtliga 7 risker från 2021 kvarstår med mindre variationer, varav 5 har sänkta värden. Risk för den interna miljön ligger högst. Riskvärdet för överbelastning och stress har gått ned men ligger kvar på den högre nivån sedan 2020. Risk för arbetsmiljöarbetet ligger kvar på medelnivå men med ett ökat riskvärde. Efterlevnad av beslut samt rekrytering av lärare/forskare och inom verksamhetsstödet har sänkta riskvärden.

Intern styrning och andra förutsättningar

Universitetsstyrelsen har beslutat att en översyn av anställningsordningen ska ske. Rektor har därefter fattat beslut om uppdrag för att se över anställningsordning vid KTH och tillhörande styrdokument (V-2022-9543). Arbetet drivs av en styrgrupp med en bred förankring i KTH:s organisation. En ökad tydlighet kring anställningsordning och rekryteringsprocesser är viktig för lärare och forskare och för kvaliteten i verksamheten i stort. Uppdraget redovisas till universitetsstyrelsen i april 2023. Översynen föränleds av ett tillsynsärende från UKÄ angående tillämpningen av kallelseförfarande vid anställning av en professor och av en extern utredning av ärendet som universitetsstyrelsen initierat.

Arbets- och delegationsordningar har fortsatt förnyats och kompletterats under 2022. Flera frågor om effektiva processer, rättssäkerhet och efterlevnad hanteras inom utvecklingsprogrammet för ett effektivt verksamhetsstöd.

Internrevisionens årliga granskning av regelefterlevnad har föranlett åtgärder för att förenkla direktupphandling och en reviderad riktlinje för bisysslor. Bisysslor behöver kontrolleras för att förebygga oegentligheter.

Det pågår en debatt i media om etikprövning och oredlighet, och om den juridiska prövningen hindrar fri forskning och forskares yrkesutövning.

Åtgärder**VP 2023-2025 innehåller (rubriknummer) uppdrag/åtgärder för**

- 7.1.1 Motverka diskriminering och främja lika rättigheter
- 7.1.2 Digital arbetsmiljö i det systematiska arbetsmiljöarbetet
- 7.2.1 Fakultetsförnyelse- och fakultetsutvecklingsplaner
- 7.2.2 Chefs- och ledarskapsutveckling
- 7.3 Översyn av anställningsordningen: pågående utvecklingsarbete

VS VP 2023-2025 innehåller (rubriknummer) uppdrag/åtgärder för

- 3.4.3 Plattform för medarbetar-, chef- och ledarskapsutveckling
- 3.4.7 Upphandling och direktupphandling (inköp)
- 3.4.8 Hantering av korruption och oegentligheter
- 3.4.10 Forskningsprojekt – hantering och regelefterlevnad

Finansiering Forsknings/Utbildnings-infrastruktur Lokalförsörjning

Risk för / att	K	S	Vikt	2022	2021	2020
låg egenkontroll av hyresnivåer och lokalisering av utbildningar ger ökade fasta kostnader samtidigt som behovet förändras	3,3	3,7	0	12,2	7,5	8,4
det saknas basfinansiering för fasta tjänster för undervisning och forskning	2,8	2,7	1	8,6	9,9	
riktade forskningsanslag och samfinansiering urholkar fasta och fria forskningsresurser	2,9	2,9	0	8,4	8,3	7,5

Kommentar till risk/er

Ökade kostnader har gjort låg egenkontroll av hyresnivåer och lokalisering till den högst värderade risken. Riskvärdet för att det saknas basfinansiering för fasta tjänster har gått ned och risk för urholkade forskningsanslag kvarstår. En tidigare risk om tillgång till forskningsinfrastruktur har utgått då riskvärdet gått ned under 5.

Intern styrning och andra förutsättningar

De kommande åren kan ett negativt ekonomiskt utfall uppstå som en konsekvens av det allmänna ekonomiska läget med inflation och ökade kostnader, vilket särskilt påverkar lokalkostnaderna. KTH har ett ackumulerat myndighetskapital som kan balansera underskott under några år. I KTH:s planeringsförutsättningar 2023–2025 har universitetsstyrelsen beslutat att de löpande kostnaderna för

det samlade stödet inom KTH ska minska i relation till KTH:s totala kostnader och med utgångspunkt i budget 2023.

Vid hanteringen och redovisningen av forskningsprojekt finns risk för att det uppstår systematiska fel och brister, vilket kan motverkas av ett stärkt stöd för hantering och regelefterlevnad.

Under hösten 2022 beslutades om ett uppdaterat direktiv för översyn av KTH:s resursfördelningsmodeller för utbildning på grundnivå och avancerad nivå samt forskning och utbildning på forskarnivå (V-2021-0344). I direktivet beskrivs flera områden som korrelerar med risker; anställningstrygghet och basfinansiering, balans i den externa finansieringen, en långsiktig lokalförsörjning med infrastruktur för forskning och för laborativa studiemiljöer. Universitetsstyrelsen har i planeringsförutsättningar för 2023–2025 beslutat om uppdrag avseende KTH:s myndighetskapital som ska ingå i översynen av resursfördelningsmodellerna.

Under 2022 har KTH tagit fram ett utvecklat förslag på färdplan för den vidare strategiska utvecklingen av forsknings- och utbildningsinfrastrukturer.

En arbetsgrupp har börjat arbeta med de åtgärder som föreslagits i KTH:s lokalförsörjningsplan för 2022–2025, vilka beräknas få effekt på längre sikt. KTH:s lokalhandbok med information och riktlinjer för KTH:s lokalförsörjning, lokalplanering, och intern fördelning av lokalkostnader har uppdaterats.

Av budgetpropositionen för 2023 framgår att regeringskansliet och regeringen ska återkomma i frågan om hur forskningsanslag ska fördelas i framtiden. Man framhåller också att forskningsanslagen möjliggör ett risktagande där det krävs större långsiktighet än vad kortare projektbidrag kan ge. En särskild utredare har utsetts för att göra en översyn av myndighetsorganisationen för forskningsfinansiering.

Åtgärder

VP 2023-2025 innehåller (rubriknummer) uppdrag/åtgärder för

- 7.5.1 Forskningsinfrastruktur
- 7.5.2 Utbildningens infrastruktur
- 7.6 Översyn av KTH:s resursfördelningsmodeller: pågående utvecklingsarbete
- 7.9 Åtgärder med hänsyn till KTH:s ekonomiska utveckling

VS VP 2023-2025 innehåller (rubriknummer) uppdrag/åtgärder för

- 3.1.1.4 Stockholm trio: 3. Tillgängliggöra forskningsinfrastruktur
- 3.4.5 Långsiktig lokalförsörjning
- 3.4.10 Forskningsprojekt – hantering och regelefterlevnad

Studenter Utbildningsuppdrag

Risk för / att	K	S	Vikt	2022	2021	2020
förändringsovilja och stuprörstänkande bromsar utveckling av programutbildning, livslångt lärande och tvärvetenskap NY	2,9	2,9	0	8,4		
genomströmningen och andelen examinerade studenter är för låg	2,4	2,9	0,5	7,5	8	5,5

Kommentar till risk/er

En ny risk för hinder av utvecklingsarbetet på utbildningsområdet har identifierats i samband med utredningen av Framtidens utbildning och värderats som en väsentlig risk på medelnivå. Risken kopplad till genomströmning kvarstår från år till år. Systematiska data ska kunna bidra till ett bättre underlag för att analysera genomströmning och prestationsgrad.

Intern styrning och andra förutsättningar

En genomlysning av kvalitetssystemet för utbildning har inletts under 2022. Utgångspunkten är att värdera om systemet är effektivt och ändamålsenligt, är anpassat efter KTH:s verksamhet och organisation samt är värdeskapande för KTH:s ledning, lärare och studenter.

KTH bedriver ett utvecklingsarbete för Framtidens utbildning som ska fortsätta i form av ett förändringsprogram fram till 2027. Rektor har beslutat om 13 principer för Framtidens utbildning (V-2022-0380). Uppföljning av vissa principer, och kommande effektmål, hanteras inom ramen för kvalitetssystemet. Genomströmning i KTH:s utbildningar och digitalisering är viktiga områden för samtliga principer.

I planeringsförutsättningar för 2023–2025 har universitetsstyrelsen beslutat att antalet helårsstudenter inom anslagsfinansierad vidareutbildning ska öka årligen.

Internrevisionen har under 2022 genomfört en granskning av livslångt lärande och uppdragsutbildning, vilket föranlett åtgärder för bland annat uppdragsutbildning som en del av KTH:s övriga uppdrag för ett integrerat livslångt lärande.

2022 infördes ett omställningsstudiestöd för yrkesverksammas vidareutbildning. Lärosätena har rapporterat till UKÄ och regeringen om utbildningsutbudet för livslångt lärande och omställning. UKÄ startar under 2023 en pilotgranskning av uppdragsutbildningen vid universitet och högskolor.

Åtgärder

VP 2023-2025 innehåller (rubriknummer) uppdrag/åtgärder för

- 2.1 Initiering av arbete utifrån principerna för Framtidens utbildning
- 2.2 Digitalisering för Framtidens utbildning
- 2.3 Antagning, struktur och dimensionering av KTH:s utbildningsutbud
- 2.4 Integrerat livslångt lärande
- 2.5 Breddad rekrytering och breddat deltagande

- 2.7 Kontinuerlig kompetensutveckling i lärarrollen
- 7.4 Genomlysning och revidering av kvalitetssystemet för utbildning

Samverkan Impact Innovation

Risk för / att	K	S	Vikt	2022	2021	2020
tappa i ledande internationella rankingar	2,4	1,9	1	5,6	6,4	8,4
kommunikation inte når prioriterade målgrupper och nya intressenter hittar inte kontaktvägar till rätt verksamhet	2,2	2,3	0	5,1	5,5	5,3

Kommentar till risk/er

Den återkommande risken för minskad citeringsgrad har hamnat under riskvärdet 5 och utgår därmed. Även risken för internationella rankingar har fått lägre riskvärde, där den nu ligger på medelnivå. Extern kommunikation ligger precis över gränsvärdet för risker.

Intern styrning och andra förutsättningar

Skolorna har tagit fram handlingsplaner med utgångspunkt i rekommendationerna från Research Assessment Exercise (RAE) 2021. Publicerings- och kommunikationsstrategier är en viktig del i det utvecklingsarbete som följer av RAE.

KTH har beslutat om en plan för utveckling av KTH:s arbete med partnerskap (V-2022-0499) och Plan för utveckling av KTH:s arbete med samhällsgenomslag (V-20220498).

KTH gör en årlig bibliometrisk uppföljning (ÅBU). I samband med uppföljning av KTH:s utvecklingsplan redogörs i korthet för KTH:s resultat inom bibliometri och ranking.

Internrevisionen har i sin granskning av livslångt lärande och uppdragsutbildning tagit upp frågor som relaterar till ägarstyrning och uppföljning av KTH Holding AB, och av till exempel personalunioner mellan KTH och holdingbolaget.

Holdingsbolagets huvudverksamhet är att äga, förvalta och försälja aktier och andelar i hel- eller delägda projekt- och tjänstebolag som har till syfte att bedriva forsknings- och utvecklingsarbete (FoU) för kommersiell exploatering av projekt och kunskaper framtagna eller uppkomna inom ramen för verksamheten vid KTH. KTH Holding AB och dess dotterbolag är sammankopplade med framförallt KTH Innovation men även med andra delar inom KTH. I enlighet med ägardirektiven ska KTH Holding AB agera affärsmässigt både i relation till KTH och externt.

Åtgärder

VP 2023-2025 innehåller (rubriknummer) uppdrag/åtgärder för

- 3.1 Utveckling till följd av genomförd Research Assessment Exercise
- Förutsättningar för excellent forskning, Samhällspåverkan,
- Strategiska partnerskap

Säkerhet Krishantering

Risk för / att	K	S	Vikt	2022	2021	2020
säkerhetsarbetet inte är tillräckligt och samordnat för fysisk säkerhet, informations- och personsäkerhet samt för säkerhetsskydd	3	2,8	-0,5	7,9	7,4	
lågmedvetenhet/kunskap och felaktiga beteenden hos anställda medför säkerhetsrisker	3	2,8	-1	7,4	6	
IT-system och informationshantering utsätts för svåra störningar, skada eller förlust av information	3,4	2,4	-1	7,2	6,2	5,4

Kommentar till risk/er

Riskvärden har ökat för de tre riskerna, som alla ligger kvar på medelnivå.

Intern styrning och andra förutsättningar

Under 2022 har KTH påbörjat arbete med att se över säkerhetsorganisationen i sin helhet för att möta nya krav och förändrad hotbild. En ny säkerhetsavdelning planeras inom verksamhetsstödet. En ny säkerhetschef får i uppdrag att inrätta avdelningen. Säkerhetschefen ansvarar för och stödjer lärosätets strategiska säkerhetsarbete. Ansvar för ledning av säkerhetsarbetet på strategisk nivå, informationssäkerhet, fysisk säkerhet, personsäkerhet och säkerhetsskydd.

Internrevisionen har under 2022 granskat bland annat KTH:s krishantering och efterlevnad av dataskyddsförordningen och konstaterat brister. Det saknas risk- och sårbarhetsanalyser som motsvarar MSB:s föreskrifter på området och tidigare beslutade åtgärder för ett ledningssystem för informationssäkerhet återstår att genomföra.

I regleringsbrevet för universitet och högskolor 2022 och för 2023 har lärosätena fått i uppdrag att övergripande redogöra för hur man arbetat för att utveckla sin informationssäkerhet och för hur man planerar för att möta framtida behov.

Åtgärder

VS VP 2023-2025 innehåller (rubriknummer) uppdrag/åtgärder för

- 3.4.6 Fysisk säkerhet, säkerhetsskydd och krisorganisation
- 3.4.6.1 Tillträde och inpassering
- 3.4.6.2 Krisberedskap och krishantering
- 3.4.11 IT-och informationssäkerhet samt dataskydd
- 3.4.11.1 Ledningssystem för informationssäkerhet
- 3.4.11.3 Efterlevnad av GDPR
- 3.4.11.4 Hantering av behörigheter
- 3.4.11.5 Hantering vid avyttring/ utrangering av stöldbärlig utrustning

Digitalisering

Risk för / att	K	S	Vikt	2022	2021	2020
merarbete och låg kvalitet på data och rapporter från föråldrade IT-system	2,6	2,6	0	6,8	7,3	
behovet av investeringar och IT-kompetens för en digitalisering och funktionella IT-system/verktyg överskrider interna resurser	2,6	2,1	1	6,5	8,1	8,4
otillräckliga metoder och verktyg för digital undervisning och examination påverkar kvalitet och studiemiljö	2,1	2,1	1	5,4	6,6	7,1

Kommentar till risk/er

Riskvärdet har sjunkit överlag, men tre risker kvarstår på medelnivå.

Intern styrning och andra förutsättningar

Under 2022 beslutades om principer för styrning av KTH:s IT-utveckling och förvaltning (V-2021-0842). KTH organiserar styrningen av IT-utvecklingen genom en IT-utvecklingsportfölj med tre delportföljer: utbildning, forskning och administration.

Rektor har beslutat om en Strategi för KTH:s digitalisering under perioden 2023–2027 som består av tre delar: en vision, fyra strategiska mål och förutsättningar.

SUHF har tagit fram en färdplan för öppen vetenskap, som KTH ska implementera. Från 2021 har KTH en riktlinje för hantering av forskningsdata och ett stöd för datahanteringsplaner. Under 2023 granskar Riksrevisionen några lärosätens skydd av forskningsdata, och där KTH ingår.

Tillväxtverket och Universitetskanslersämbetet har under 2022 redovisat ett regeringsuppdrag att tillsammans analysera och föreslå hur kompetensförsörjningen av digital spetskompetens kan utvecklas både kort- och långsiktigt (UKÄ 2022:16).

I budgetpropositionen för 2023 skriver regeringen att digitaliseringen bidrar till omställningen till ett öppet vetenskapssystem som även beaktar etiska, säkerhetsmässiga och rättsliga aspekter. Man hänvisar även till den senaste forsknings- och innovationspolitiska propositionen med satsningar på digitalisering som ska ta tillvara de möjligheter som digitaliseringen ger och samtidigt hantera de risker som uppstår i ett alltmer digitaliserat samhälle.

Åtgärder

VP 2023-2025 innehåller (rubriknummer) uppdrag/åtgärder för

3.5.2 KTH:s arbete med öppen vetenskap

6.1.1 Strategi för KTH:s digitalisering under perioden 2023–2027 - genomförande

6.1.2 KTH:s IT-utvecklingsportfölj

Se även uppdrag för området Kompetensförsörjning Intern miljö Efterlevnad

Jämställdhet Mångfald Lika villkor

Risk för / att	K	S	Vikt	2022	2021	2020
trakasserier och kränkande särbehandling i arbets- och studiemiljön	3,1	2,8	-1	7,7	6,4	5,2
arbetsätt och strukturer utgör hinder för kvinnors meritering och ledarskap	2,9	2,6	0	7,5	7,4	6,7

Kommentar till risk/er

De två riskerna har bytt plats med ett ökat riskvärde för trakasserier och kränkande särbehandling i arbets- och studiemiljön. Risken för hinder för kvinnors meritering och ledarskap ligger kvar på samma nivå som föregående år.

Intern styrning och andra förutsättningar

KTH har beslutat om en plan för fortsatt arbete för ett jämställt KTH 2021-2025 (V-2022-0650). KTH har infört en handlägningsordning för ärenden om diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande särbehandling (V-2021-0669).

Arbetet med aktiva åtgärder mot diskriminering sker regelbundet enligt en given årscykel och är ett krav enligt diskrimineringslagen, för att proaktivt ska verka mot diskriminering utifrån samtliga sju juridiska diskrimineringsgrunder.

KTH har lämnat en redogörelse till UKÄ för åtgärder angående ett systematiskt arbete med att beakta jämställdhet i utbildningarnas innehåll, utformning och genomförande. UKÄ har därefter meddelat att man ger KTH det samlade omdömet godkänt kvalitetsarbete.

För 2022 har regeringen haft ett mål för könsfördelningen bland nyrekryterade professorer om 35 procent kvinnor för KTH.

Under 2023 ska jämställdhetsperspektiv på resursfördelning integreras i översynen av resursfördelningsmodell inom forskning och utbildning på forskarnivå. Satsningen på jämnare könsfördelning bland professorer ska fortsätta under 2023.

Resultatet från den omfattande studien av Genusbaserad utsatthet och sexuella trakasserier i akademien presenterades 2022. Den bekräftar att kvinnor är mer utsatta än män i svensk högskola och att detta gäller i något högre grad på KTH. Bakom studien står KTH tillsammans med Karolinska Institutet, Malmö universitet och Nationella sekretariatet för genusforskning vid Göteborgs universitet.

Under året har även förekomsten av så kallad cancelkultur inom högskolan varit föremål för debatt och utbildningsministern har aviserat en granskning.

Åtgärder

VP 2023-2025 innehåller (rubriknummer) uppdrag/åtgärder för

6.4.1 Resursfördelning ur jämställdhetsperspektiv och könsuppdelade indikatorer

6.4.2 Jämnare könsfördelning bland professorer

Se även uppdrag för området Kompetensförsörjning Intern miljö Efterlevnad

Hållbarhet

Risk för / att	K	S	Vikt	2022	2021	2020
åtgärder inte vidtas för energieffektivisering och för att minska el- och energiförbrukning NY	2,8	2,5	0	7		

Kommentar till risk/er

Statliga myndigheter har fått i uppdrag att redovisa sin elförbrukning månadsvis samt de åtgärder som vidtas för att minska energianvändningen. Det ska ske mellan perioden oktober 2022-april 2023. En ny risk har identifierats mot bakgrund av att det saknas tillräckliga incitament och styrning gällande energieffektivisering både nationellt och inom myndigheter.

Intern styrning och andra förutsättningar

KTH:s hållbarhetsmål gäller för perioden 2021-2025 och med klimatmål för 2021-2045 (V-2021-0087). Arbetet bedrivs utifrån en handlingsplan för de universitetsövergripande hållbarhetsmålen (V-2021-0088). KTH:s miljöledningssystem motsvarar kraven i miljöledningsförordningen för statliga myndigheter samt är miljöcertifierat enligt miljöledningsstandard ISO 14001: 22015.

KTH redovisar årligen sitt miljöledningssystem och graden av måluppfyllelse till Naturvårdsverket, i enlighet med förordning (2009:907) om miljöledning i statliga myndigheter. KTH tar fram en årlig rapport över hur KTH arbetar mot FN:s globala mål för genomförande av agenda 2030. KTH deltar i GD-forum för genomförande av agenda 2030 inom statsförvaltningen.

I den senaste Times Higher Educations (THE) Impact Ranking om universitets samhälleliga påverkan, som baseras på de 17 globala målen för hållbar utveckling, kom KTH på plats 42 av 1406 medverkande lärosäten.

I regleringsbrevet för universitet och högskolor 2022 har alla lärosäten fått i uppdrag att redovisa hur de arbetar för att ta tillvara erfarenheter av vad pandemin inneburit i fråga om minskade utsläpp från tjänsteresor. Lärosätena ska särskilt beskriva vad de kan göra för att fortsätta att utveckla arbetssätt som innebär alternativ till fysiska möten och en allt mindre miljö- och klimatpåverkan, samtidigt som verksamhetens behov, lärosätets geografiska läge och andra förutsättningar beaktas. Lärosätena ska redovisa uppföljningsbara mål för resande för 2025 i förhållande till 2019 på ett sätt som leder till mindre miljö- och klimatpåverkan. Redovisningen görs i samband med den årliga redovisningen för myndigheters miljöledningsarbete i februari 2023.

Åtgärder

VP 2023-2025 innehåller (rubriknummer) uppdrag/åtgärder för

6.2.1 Tjänsteresor och klimatpåverkan

6.2.2 Stockholm trio for Sustainable Actions

6.2.3 Strategi för samverkan inom hållbar utveckling

6.2.4 Hållbar utveckling inom KTH:s strategiska partnerskap

6.2.5 Fakultetsförnyelse – dimensionering och kompetens inom hållbar utveckling

6.2.6 Modell för progression inom hållbar utveckling

Internationalisering

Risk för / att	K	S	Vikt	2022	2021	2020
KTH inte hanterar underrättelsehotet som finns mot lärosäten NY	2,9	2,1	0	6,1		
öppenhet och samarbeten försvåras av det geopolitiska läget	2,2	2,4	0	5,3	5,2	

Kommentar till risk/er

Riskbilden inom internationalisering har alltmer kommit att kopplas till nationell säkerhet och med en ny identifierad risk om underrättelsehot.

Intern styrning och andra förutsättningar

Säpo skriver i sin årsrapport 2021 att främmande makters underrättelseverksamhet gentemot svenska lärosäten har ökat de senaste åren. Myndigheter uppmärksammar och informerar universitet och forskning om risker med koppling till nationell säkerhet. KTH har tillsammans med STINT, Karolinska Institutet och Lunds universitet tagit fram en vägledning och stöd som för strategiska diskussioner kring internationella samarbeten.

KTH avser att öka utbildningsinsatserna inom ansvarsfull internationalisering och att införa en samordnad process för att för att hantera internationalisering ansvarsfullt.

Ökad internationalisering inom högre utbildning, forskning och innovation stärker Sverige som kunskapsnation och har stor betydelse för landets konkurrenskraft och välbefinnande. Mot den bakgrunden har regeringen gett Svenska Institutet (SI), Universitetskanslersämbetet (UKÄ), Universitets- och högskolerådet (UHR), Vetenskapsrådet (VR) och Vinnova uppdraget att bilda en samverkansplattform som genom samarbete och dialog ska underlätta lärosätenas arbete inom internationalisering.

Under 2023 kommer regeringen att ha ett särskilt fokus på de europeiska samarbetena inom högre utbildning och forskning då Sverige kommer att vara ordförande både i den Europeiska unionens råd (ministerrådet) och för den så kallade Bolognaprocessen, det europeiska samarbete som över 45 länder deltar i för att göra det lättare för studenter och högskoleutbildade att röra sig över nationsgränserna i Europa.

Migrationsverket har i en analysrapport 2022 konstaterat ett att det pågår ett missbruk av uppehållstillstånd för studier inom högre utbildning med syftet att arbeta i Sverige istället för att studera. Universitet och högskolor ska, enligt uppdrag i regleringsbrev för 2023, tillsammans med Migrationsverket genomföra åtgärder för att försvåra missbruket.

Åtgärder

VP 2023-2025 innehåller (rubriknummer) uppdrag/åtgärder för

5.2 Unite!

öka lärare och forskares involvering

stöd som har hög kvalitet och är kostnadseffektivt

5.2.1 Andra universitetsnätverk och allianser

6.3.1 Strategiska partneruniversitet och internationella satsningar

6.3.2 Global Development Hub och utveckling av samarbeten i Afrika

6.3.3 Akademiska koordinatörer och akademiskt ansvariga för regioner

6.3.4 Ansvarsfull internationalisering

Se även uppdrag för området Särskilda uppdrag

Särskilda uppdrag

Risk för / att	K	S	Vikt	2022	2021	2020
högt beroende av stora privata forskningsfinansiärer inom vissa områden under längre perioder	2,8	3,1	-0,5	8,2	7,5	

Kommentar till risk

Risken som identifierades 2021 har ökat samtidigt som man konstaterat att beroende finns och kommer fortsätta, som en del av det risktagande som hör till verksamhetens karaktär.

Intern styrning och andra förutsättningar

Under 2022 har KTH färdigställt och beslutat om regler och riktlinjer som klargör förhållanden och ansvar för forskningsavtal och forskningscentrum; Delegationsordning avseende forskningsavtal (V-2022-0635), Handläggningsordning för arbete med forskningsavtal (V-2022-0400) och Hantering av centrum inom forskning (V-2022-0046).

KTH ansvarar för fem nationella strategiska forskningsområden (SFO) och är partner i ytterligare fem. I KTH:s regleringsbrev anges vilket belopp inom anslaget för forskning och utbildning på forskarnivå som ska gå till SFO KTH:s SFO omfattar E-vetenskap, IT och mobil kommunikation, molekylär biovetenskap (ska användas för verksamheten vid SciLifeLab), produktionsvetenskap och transportvetenskap. Respektive SFO har en strategisk verksamhetsplan för perioden och lämnar återkommande utfallsrapporter.

Knut och Alice Wallenberg-stiftelserna (KAW) tillhör KTH:s största externa forskningsfinansiärer. KTH erhåller finansiering genom KAW:s strategiska satsningar i stark konkurrens med andra forskningshuvudmän. Det innebär långsiktiga åtaganden för KTH genom bland annat nyrekryteringar, doktorandutbildningar inom utpekade områden och investeringar i forskningsinfrastruktur. Åtaganden innebär också betydande krav på medfinansiering från KTH:s forskningsanslag.

KTH:s medverkan i konsortier inom European Institute of Innovation and Technology (EIT) är ett annat åtagande som förutsätter medfinansiering. KTH har beslutat om åtgärder inom KTH:s arbete med EIT (V-2022-0321), som bygger på en utredning av KTH:s deltagande inom respektive EIT-KIC (Knowledge and Innovation Communities).

KTH fortsätter att arbeta enligt den strategi för deltagande i Horisont Europa som gäller för 2021-2027. Revisionen av EU-projekt genomförs löpande och ställer höga krav på att medel och personalresurser har redovisats korrekt. Andelen tid som forskare medverkar i olika projekt kan vara svårt att följa upp och varierar.

Även statliga forskningsfinansiärer förutsätter samfinansiering. Stiftelsen för strategisk forskning (SSF) är tillsammans med Vinnova och Energimyndigheten stora forskningsfinansiärer.

KTH förvaltar ett antal stiftelser, tar emot donationer och bedriver fundraising, samt har intäkter från uppdragsforskning.

SciLifeLab – ett nationellt centrum för livsvetenskaplig forskning

En beskrivning av förutsättningar och risker för SciLifeLab – och utifrån KTH:s perspektiv – har, liksom föregående år, inhämtats från SciLifeLab:s verksamhetsstöd.

Science for Life Laboratory (SciLifeLab) är ett nationellt centrum för molekylära biotekniker vid KTH. Centrumet leds av en styrelse² och drivs av KTH, Karolinska Institutet (KI), Stockholms universitet och Uppsala universitet enligt en fyrpartsöverenskommelse mellan lärosätena. För Campus Solna finns en trepartsöverenskommelse mellan KTH, KI och Stockholms universitet.

KTH erhåller som huvudman årligen anslagsmedel för SciLifeLab, där även ingår medel för det strategiska forskningsområdet Molekylär bioteknik. Styrelsen för SciLifeLab utarbetar förslag till budgetunderlag och årsrapport som beslutas av styrelsen för KTH.

2022 togs beslut om en omarbetad och uppdaterad arbetsordning för SciLifeLab samt upphävande av delegationsordning. En översyn och omarbetning av gällande överenskommelser mellan lärosätena har resulterat i nya fyrparts- och trepartsöverenskommelser under 2022. De uppdaterade styrdokumenterna och överenskommelserna har förtydligat formerna för samverkan och ansvar. Samtidigt kvarstår risken för att SciLifeLab, som samarbete mellan flera lärosäten, inte kan möta förväntningarna på den nationella infrastrukturens roll för den livsvetenskapliga sektorn.

KTH kan som huvudman påverka förutsättningarna för SciLifeLab och motverka risker och hinder för utvecklingen av SciLifeLab, liksom för den löpande operativa verksamheten. De legala förutsättningarna innebär att SciLifeLab inte kan ingå som egen part i samarbeten eller upprätta kontrakt. Det medför vissa svårigheter men är samtidigt den konstruktion som möjliggör för KTH och övriga lärosäten att ingå i och leda verksamheten tillsammans. Samarbetsformen har beskrivits som en framgång i utredningen av svensk forskningsinfrastruktur (SOU 2021:65).

KTH svarar för att organisera det verksamhetsstödet för styrelsen för SciLifeLab och för direktören i nära samarbete med Uppsala universitet, samt för stödet till den verksamhet som bedrivs vid Campus Solna. KTH:s åtaganden för SciLifeLabs centrala verksamhetsstöd, inklusive ekonomi och återrapportering innebär ett ansvar utan möjlighet till direkt insyn och kontroll av övriga parter underlag och beslut. KTH:s utökade ansvar för IT-drift och telefoni har medfört en bättre kontroll. En ny tjänst har inrättats som ska samordna IT inom SciLifeLab.

Universitetsdirektörerna från de fyra grundande universiteterna träffas regelbundet kring operativa frågor som i nuläget begränsar i verksamheten. Till dessa hör upprättandet av samverkansfora kring 1) säkerhet och arbetsplats, 2) IT och informationssäkerhet, 3) ekonomi och 4) upphandling, beskrivna i den uppdaterade trepartsöverenskommelsen, samt samverkansfora för juridiska frågor som är inkluderat i fyrpartsöverenskommelsen. Rektorer från de fyra grundande universiteterna träffas en gång i kvartalet tillsammans med den nationella ledningen för SciLifeLab för uppdatering och dialog. Det bidrar till samsyn i viktiga frågor och minskar därmed risken för verksamheten. KTH är sammankallande för universitetsdirektörers samt rektorers möten.

Det juridiska stödet och samarbetet för SciLifeLab har förstärkts, men behöver förtydligas ytterligare och prioriteras. Den komplicerade hanteringen av avtal och överenskommelser med externa parter är

² Förordning 2013:118 om Nationellt centrum för livsvetenskaplig forskning.

en begränsande faktor som i sin tur inverkar negativt på deltagande i strategiska satsningar för Sverige. Nya processer för ekonomistyrning och rapportering vilka implementerades under 2021 har förbättrats och arbetet med att utforma och etablera en krisorganisation fortgår. SciLifeLab har under 2022 påbörjat arbetet med utformandet av en Code of Conduct.

Under 2022 har verksamheten inom ett av Knut och Alice Wallenbergs stiftelse finansierat ett tolvårigt forskningsprogram för Data-Driven Life Science (DDLS) utvecklats. För KTH och andra parter innebär det att konkurrensen om de mest meriterade forskarna ytterligare ökar och att det kan uppstå kompetensbrist. Ett ökat antal forskare vid Campus Solna kan medföra brist på lokaler och behov av ökad kapacitet för verksamhetskontoret.

Även inom DDLS-programmet är de legala frågorna kopplade till data- och personuppgiftshantering centrala och innebär risker för KTH. Det finns en utredning av etiska, legala och samhällsliga aspekter som ska ligga till grund för hur hantering ska utvecklas och implementeras framöver.

Åtgärder

VP 2023-2025 innehåller (rubriknummer) uppdrag/åtgärder för

- 3.4 Samordning inom KTH vid stora forskningsprogram
- 3.6 Strategi för deltagande i Horisont Europa

Beskrivning av gradering – riskvärdering

Riskvärderingen genomförs med mentometer med rektors strategiska råd, där deltagarna anger sin värdering. Efter värderingen genereras resultatet i en tabell på decimalnivå för sannolikhet respektive konsekvens för varje risk, och med genomsnittsvärdet för det sammanlagda värdet.

Vid värderingen används en skala 0-4 för sannolikhet resp. konsekvens. Riskvärdet är en produkt (Konsekvens X Sannolikhet).

Gradering av riskvärden

KONSEKVENSENS om-när risken förekommer/inträffar

0 Ingen/obetydlig	- bedöms inte vara en risk som är relevant inom denna verksamhet/org enhet
1 Mindre	- konsekvenser kan omhändertas med rutiner och operativa beslut i löpande verksamhet
2 Måttlig	- ledning/verksamhetsansvariga behöver planera åtgärder och som motverkar negativa konsekvenser
3 Betydande	- kräver nya ledningsbeslut för omprioriteringar i verksamhet, resurser och insatser
4 Allvarlig	- Krisläge - stabsläge – hanteras av ledning (myndigheter-RK)

SANNOLIKHET att risken förekommer eller inträffar (omfattning eller frekvens)

0 Osannolik	- behöver inte beaktas i denna verksamhet/org enhet
1 Mindre sannolik	- förekommer knappast/inträffar sällan eller aldrig
2 Möjlig	- förekommer i mindre omfattning/inträffar vid enstaka tillfällen
3 Stor	- förekommer vanligen/inträffar regelbundet
4 Mycket sannolik	- förekommer i hög grad/inträffar oftast

I de fall riskvärdet har avvikit mellan 2019 och 2020 har resultat viktats med värdet +- 0,5 eller +-1 (vid avvikelse +- 1-1,4 resp +- 1,5 och större). Föregående års värdering ges därmed en viss fortsatt inverkan på årets resultat, men tendenser i form av upp- eller nedvärdering har ändå fått genomslag.

Baserat på spridningen av riskvärden görs en indelning i tre risknivåer:

Nivåer	Värde* intervall	Antal			
		2022 (år 3)	2021 (år 2)	2020 (år 1)	2019 (år 0)
Högsta nivå	12-16	1	0	0	0
Högre nivå	8-11,9	6	7	6	8
Medelnivå	5-7,9	19	18	14	11
Totalt		26	25	20	19

* Värde = Konsekvens X Sannolikhet (viktning). Risk värderad < 5 utgår (ej väsentlig).

Tabell KTH:s risker 2022 – från högsta till lägsta riskvärde

Riskområde	Risk för / att	K	S	Vikt	2022	2021	2020
Finansiering Infrastruktur Lokalförsörjning	låg egenkontroll av hyresnivåer och lokalisering av utbildningar ger ökade fasta kostnader samtidigt som behovet förändras	3,3	3,7	0	12,2	7,5	8,4
Kompetensförsörjning Intern miljö Efterlevnad	den interna miljön och kulturen inte bidrar till gemenskap, lojalitet och ledarskap	3,3	2,7	0	8,9	8	7,1
Kompetensförsörjning Intern miljö Efterlevnad	utökade uppdrag och uppgifter orsakar överbelastning och stress, särskilt vad gäller lärare och doktorander	2,8	2,9	0,5	8,6	9,5	8,9
Finansiering Infrastruktur Lokalförsörjning	det saknas basfinansiering för fasta tjänster för undervisning och forskning	2,8	2,7	1	8,6	9,9	
Finansiering Infrastruktur Lokalförsörjning	riktade forskningsanslag och samfinansiering urholkar fasta och fria forskningsresurser	2,9	2,9	0	8,4	8,3	7,5
Studenter Utbildningsuppdrag	förändringsovilja och stuprörstänkande bromsar utveckling av programutbildning, livslångt lärande och tvärvetenskap NY	2,9	2,9	0	8,4		
Särskilda uppdrag	høgt beroende av stora privata forskningsfinansiärer inom vissa områden under längre perioder	2,8	3,1	-0,5	8,2	7,5	
Säkerhet Krishantering	säkerhetsarbetet inte är tillräckligt och samordnat för fysisk säkerhet, informations- och personsäkerhet samt för säkerhetsskydd	3	2,8	-0,5	7,9	7,4	
Jämställdhet	trakasserier och kränkande särbehandling i arbets- och studiemiljön	3,1	2,8	-1	7,7	6,4	5,2
Kompetensförsörjning Intern miljö Efterlevnad	otillräcklig kunskap om arbetsmiljöarbete hos chefer	2,9	2,6	0	7,5	7	
Jämställdhet	arbetssätt och strukturer utgör hinder för kvinnors meritering och ledarskap	2,9	2,6	0	7,5	7,4	6,7
Studenter Utbildningsuppdrag	genomströmningen och andelen examinerade studenter är för låg	2,4	2,9	0,5	7,5	8	5,5
Kompetensförsörjning Intern miljö Efterlevnad	beslut och åtgärder inte genomförs eller efterlevs	2,6	2,7	0,5	7,5	8,1	
Säkerhet Krishantering	lågmedvetenhet/kunskap och felaktiga beteenden hos anställda medför säkerhetsrisker	3	2,8	-1	7,4	6	
Säkerhet Krishantering	IT-system och informationshantering utsätts för svåra störningar, skada eller förlust av information	3,4	2,4	-1	7,2	6,2	5,4
Hållbarhet	åtgärder inte vidtas för energieffektivisering och för att minska el- och energiförbrukning NY	2,8	2,5	0	7		
Digitalisering	merarbete och låg kvalitet på data och rapporter från föråldrade IT-system	2,6	2,6	0	6,8	7,3	
Kompetensförsörjning Intern miljö Efterlevnad	bäst meriterade lärare och forskare inte kan rekryteras eller behållas, särskilt när det gäller kvinnor och inom spetsforskning	2,8	2,4	0	6,7	7,6	8,2
Kompetensförsörjning Intern miljö Efterlevnad	tungrodd hantering av avtal och beslutprocesser	2,6	2,5	0	6,5	6,8	6,3

Riskområde	Risk för / att	K	S	Vikt	2022	2021	2020
Digitalisering	behovet av investeringar och IT-kompetens för en digitalisering och funktionella IT-system/verktyg överskrider interna resurser	2,6	2,1	1	6,5	8,1	8,4
Internationalisering	KTH inte hanterar underrättelsehotet som finns mot lärosäten NY	2,9	2,1	0	6,1		
Samverkan Innovation Impact	tappa i ledande internationella rankingar	2,4	1,9	1	5,6	6,4	8,4
Kompetensförsörjning Intern miljö Efterlevnad	den mest kompetenta personalen inom verksamhetsstödet inte kan rekryteras eller behållas	2,6	2,1	0	5,5	5,9	5,3
Digitalisering	otillräckliga metoder och verktyg för digital undervisning och examination påverkar kvalitet och studiemiljö	2,1	2,1	1	5,4	6,6	7,1
Internationalisering	öppenhet och samarbeten försvåras av det geopolitiska läget	2,2	2,4	0	5,3	5,2	
Samverkan Innovation Impact	kommunikation inte når prioriterade målgrupper och nya intressenter hittar inte kontaktvägar till rätt verksamhet	2,2	2,3	0	5,1	5,5	5,3

Tabell KTH:s risker 2022 – per riskområde

Riskområde	Risk för / att	K	S	Vikt	2022	2021	2020
Kompetensförsörjning Intern miljö Efterlevnad	den interna miljön och kulturen inte bidrar till gemenskap, lojalitet och ledarskap	3,3	2,7	0	8,9	8	7,1
	utökade uppdrag och uppgifter orsakar överbelastning och stress, särskilt vad gäller lärare och doktorander	2,8	2,9	0,5	8,6	9,5	8,9
	beslut och åtgärder inte genomförs eller efterlevs	2,6	2,7	0,5	7,5	8,1	
	otillräcklig kunskap om arbetsmiljöarbete hos chefer	2,9	2,6	0	7,5	7	
	bäst meriterade lärare och forskare inte kan rekryteras eller behållas, särskilt när det gäller kvinnor och inom spetsforskning	2,8	2,4	0	6,7	7,6	8,2
	tungrodd hantering av avtal och beslutprocesser	2,6	2,5	0	6,5	6,8	6,3
	den mest kompetenta personalen inom verksamhetsstödet inte kan rekryteras eller behållas	2,6	2,1	0	5,5	5,9	5,3
Finansiering Infrastruktur Lokalförsörjning	låg egenkontroll av hyresnivåer och lokalisering av utbildningar ger ökade fasta kostnader samtidigt som behovet förändras	3,3	3,7	0	12,2	7,5	8,4
	det saknas basfinansiering för fasta tjänster för undervisning och forskning	2,8	2,7	1	8,6	9,9	
	riktade forskningsanslag och samfinansiering urholkar fasta och fria forskningsresurser	2,9	2,9	0	8,4	8,3	7,5

Riskområde	Risk för / att	K	S	Vikt	2022	2021	2020
Studenter Utbildningsuppdrag	förändringsovilja och stuprörstänkande bromsar utveckling av programutbildning, livslångt lärande och tvärvetenskap NY	2,9	2,9	0	8,4		
	genomströmningen och andelen examinerade studenter är för låg	2,4	2,9	0,5	7,5	8	5,5
Samverkan Innovation Impact	tappa i ledande internationella rankingar	2,4	1,9	1	5,6	6,4	8,4
	kommunikation inte når prioriterade målgrupper och nya intressenter hittar inte kontaktvägar till rätt verksamhet	2,2	2,3	0	5,1	5,5	5,3
Säkerhet Krishantering	säkerhetsarbetet inte är tillräckligt och samordnat för fysisk säkerhet, informations- och personsäkerhet samt för säkerhetsskydd	3	2,8	-0,5	7,9	7,4	
	lågmedvetenhet/kunskap och felaktiga beteenden hos anställda medför säkerhetsrisker	3	2,8	-1	7,4	6	
	IT-system och informationshantering utsätts för svåra störningar, skada eller förlust av information	3,4	2,4	-1	7,2	6,2	5,4
Digitalisering	merarbete och låg kvalitet på data och rapporter från föråldrade IT-system	2,6	2,6	0	6,8	7,3	
	behovet av investeringar och IT-kompetens för en digitalisering och funktionella IT-system/verktyg överskrider interna resurser	2,6	2,1	1	6,5	8,1	8,4
	otillräckliga metoder och verktyg för digital undervisning och examination påverkar kvalitet och studiemiljö	2,1	2,1	1	5,4	6,6	7,1
Jämställdhet	trakasserier och kränkande särbehandling i arbets- och studiemiljön	3,1	2,8	-1	7,7	6,4	5,2
	arbetssätt och strukturer utgör hinder för kvinnors meritering och ledarskap	2,9	2,6	0	7,5	7,4	6,7
Hållbarhet	åtgärder inte vidtas för energieffektivisering och för att minska el- och energiförbrukning NY	2,8	2,5	0	7		
Internationalisering	KTH inte hanterar underrättelsehotet som finns mot lärosäten NY	2,9	2,1	0	6,1		
	öppenhet och samarbeten försvåras av det geopolitiska läget	2,2	2,4	0	5,3	5,2	
Särskilda uppdrag	högt beroende av stora privata forskningsfinansiärer inom vissa områden under längre perioder	2,8	3,1	-0,5	8,2	7,5	